

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף סג.

העושה אמנה בחטים¹, האם מותר לקבל את דמיהן כשנתיקרו או משהו אחר? [תוד"ה דאמר]?

לקבל פירות אחרים כיון	לקבל את דמיהן		
		לרש"י ולר"ת	לרבי ינאי
מותר	מותר		
מותר	אסור	לרשב"ם	
אסור	אסור	לרב	

המלוה את חברו מנה, ועשה לו שדהו מכר², האם הוי רבית כשהלוקח - המלוה אוכל פירות³?

אליבא דר' יהודה	אליבא דרבנן	
מותר	אסור	לאב"י ⁴
כשהתנו על מנת להחזיר: מותר כשלא התנו על מנת להחזיר: אסור	אסור ⁶	לרבא ⁵

¹ פי', שנתן מעות על חטים כפי השער שבשוק, והמוכר יספק לו במשך השנה, מותר אפי' אם אח"כ נתייקר השער ואין זה רבית.

² פי', שמשכן לו שדהו והתנו שאם לא ישלם לו את חובו לסוף ג' שנים, תחלט השדה למלוה.

³ אולם אם היה המוכר אוכל פירות, לכו"ע מותר.

⁴ ס"ל לאב"י שנחלקו ב"צד אחד ברבית" אם מותר או אסור. דכיון שעשה לו השדה מכר, יתכן שלסוף שלש שנים לא יגאלנה ותחלט למלוה, ונמצא שלמפרע היא מכורה לו משעת ההלואה ואכל את הפירות של עצמו ואין כאן רבית כלל, אכן יתכן שלבסוף כן יגאל את השדה ויתברר למפרע שאכל המלוה את הפירות מחמת הלואה, וזה מיקרי "צד אחד ברבית" שלאב"י נחלקו בו - דר' יהודה מתיר ורבנן אוסרים.

⁵ רבא חולק וסובר שלכו"ע "צד אחד ברבית אסור", ומחלוקת רבנן ור' יהודה היא בכה"ג שסיכמו שאם יחזיר את חובו - המלוה יחזיר את דמי פירותיו שאכל, והיינו "רבית על מנת להחזיר", ובזה נחלקו - דלר' יהודה מותר ולרבנן אסור.

⁶ אפי' בע"מ להחזיר, כיון שבשעת אכילה קא אכיל רבית ועבדיה לאיסור. והקשו התוס' (בד"ה רבית) דאיזה רבית יש כאן הרי קודם מנכה לו תחילה הפירות שאכל. ותירצו שאה"נ אם היה עושה כן לכו"ע מותר, וכאן מיירי שמכריחו לפרוע תחילה הכל קודם שינכה לו כלום - ושם לא יוכל לפרוע הכל, אזי תהיה משוקעת השדה ביד המלוה.